

BOS- EN DUINPARKEN

Herstelplan

CAPRERA

Gemeente Bloemendaal

INHOUD

	INLEIDING	3
1	INVENTARISATIE	5
1.1	Algemeen	5
1.2	Historie	6
1.3	Beleving	6
	<i>Ontsluiting</i>	7
	<i>Gebruik</i>	9
1.4	Natuur en landschap	13
	<i>Hoog gelegen bos</i>	12
	<i>Hellingbos</i>	13
	<i>Laag gelegen bos</i>	15
	<i>Moerasbos</i>	15
	<i>Hondenspeelveld</i>	17
	<i>Grasland en meertje</i>	17
2	ANALYSE	18
2.1	Knelpunten	18
2.2	Pluspunten	18
3	THEMA	19
4	BEHEER	19
4.1	Padenstelsel aanpassen	21
4.2	Hondenbeleid	23
4.3	Vergroten culturele uitstraling	24
4.4	Gevarieerd bos verbeteren	25
4.5	Open plekken	26
4.6	Zicht op weiland	27
4.7	Tegengaan erosie op helling	27
4.8	Onderhoud duinrel	27
4.9	Aanleg broedplaats IJsvogel	28
4.10	Beheer weilanden	28
4.11	Beheer meertje	29
4.12	Onderhoud banken, afvalbakken en hekken	29
	BIJLAGE 1. Plantensoorten	31

INLEIDING

Dit is een deelrapport uit een serie over het nieuwe beheer voor de bos- en duinparken in Bloemendaal. De serie bestaat uit 8 rapporten:

- Algemene deel. Dit bestaat uit de aanleiding voor het opstellen van de rapporten, de beschrijving van natuur en landschap waar Bloemendaal in ligt en het huidige beleid van rijk, provincie en gemeente.
- Bloemendaalse bos (Bloemendaal)
- Wilhelminapark met Kopje (Bloemendaal)
- Caprera (Bloemendaal)
- Brouwerskolkpark (Overveen)
- Wethouder van Gelukpark (Overveen)
- Enschedepark (Aerdenhout)
- Van Haemstedebos (Aerdenhout)

Uitgangspunten voor herstel

Door achterstallig onderhoud zijn de bos- en duinparken een “groene brij” geworden en maken een verwaarloosde indruk. Dit trekt ongewenste ontwikkelingen aan. Daarom is herstel van de bos- en duinparken noodzakelijk.

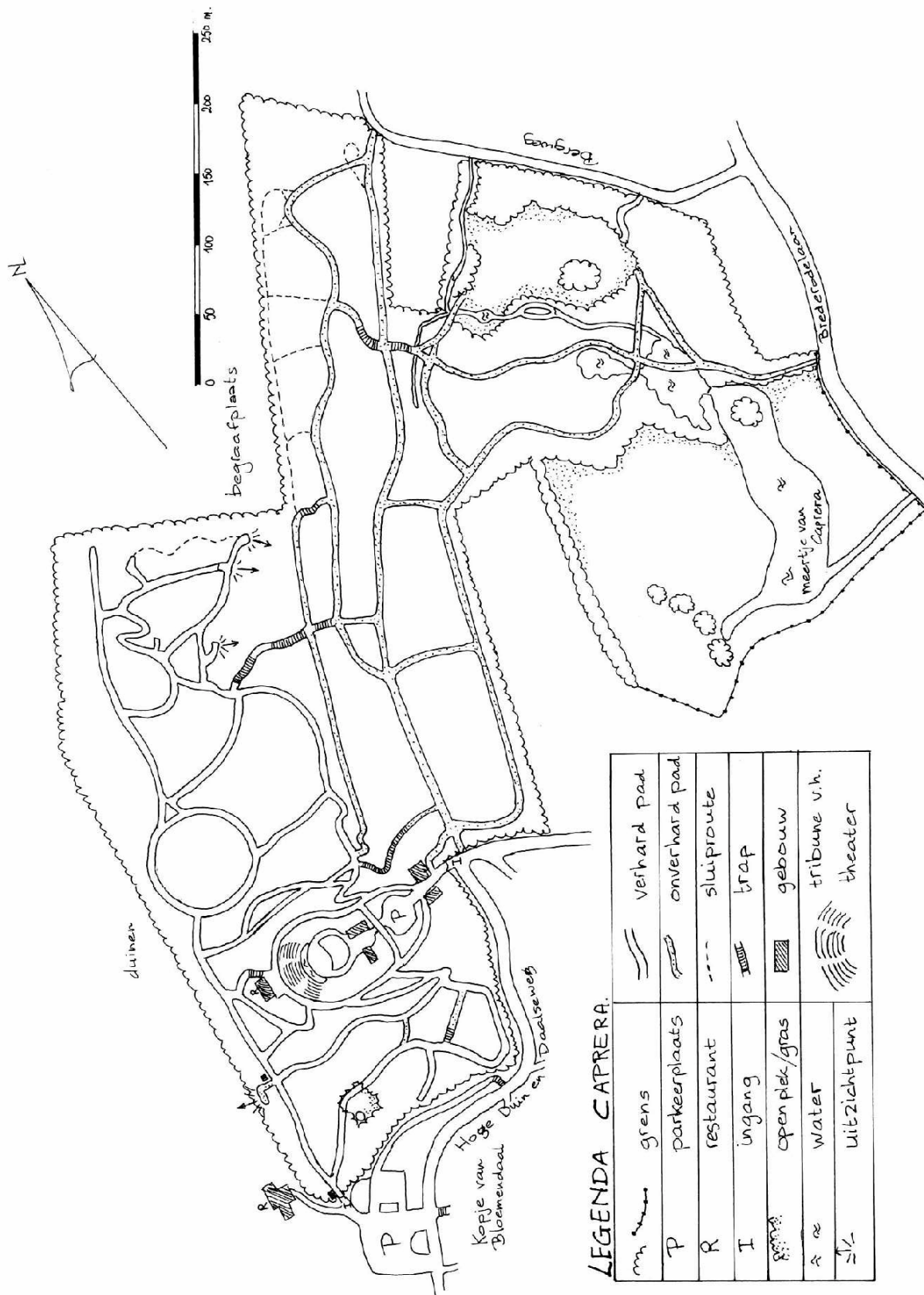
Als uitgangspunt voor het herstel van de bos- en duinparken is gekozen voor het geven van een eigen identiteit aan de bos- en duinparken. Deze identiteit heeft nauwe relatie met de mogelijkheden van het park en het huidige gebruik.

Leeswijzer

Elk rapport bestaat uit vaste onderdelen:

1. **Inventarisatie** van algemene zaken (oppervlakte, bijzonderheden e.d.), korte historie, gebruik (ontsluiting en beleving) en natuur en landschap.
2. **Analyse**, met daarin knelpunten en pluspunten.
3. **Thema**, waarin de geadviseerde identiteit van het park wordt toegelicht.
4. **Beheer**, waarin de geadviseerde maatregelen worden beschreven, ook wordt per maatregel de uitvoering beschreven

In elk park is een planteninventarisatie uitgevoerd in 2002. De gevonden planten (inclusief struiken en bomen) staan in de bijlage. Een planteninventarisatie geeft een indruk van de natuurwaarde van een bos- en duinpark. Er zijn geen faunainventarisaties uitgevoerd, omdat dat te veel tijd kost in relatie tot de voor dit doel benodigde informatie. Indien er faunagegevens bekend zijn van derden (bv. Provincie of KNNV), dan zijn die in het rapport verwerkt.

Figuur 1. Plattegrond Caprera

INVENTARISATIE

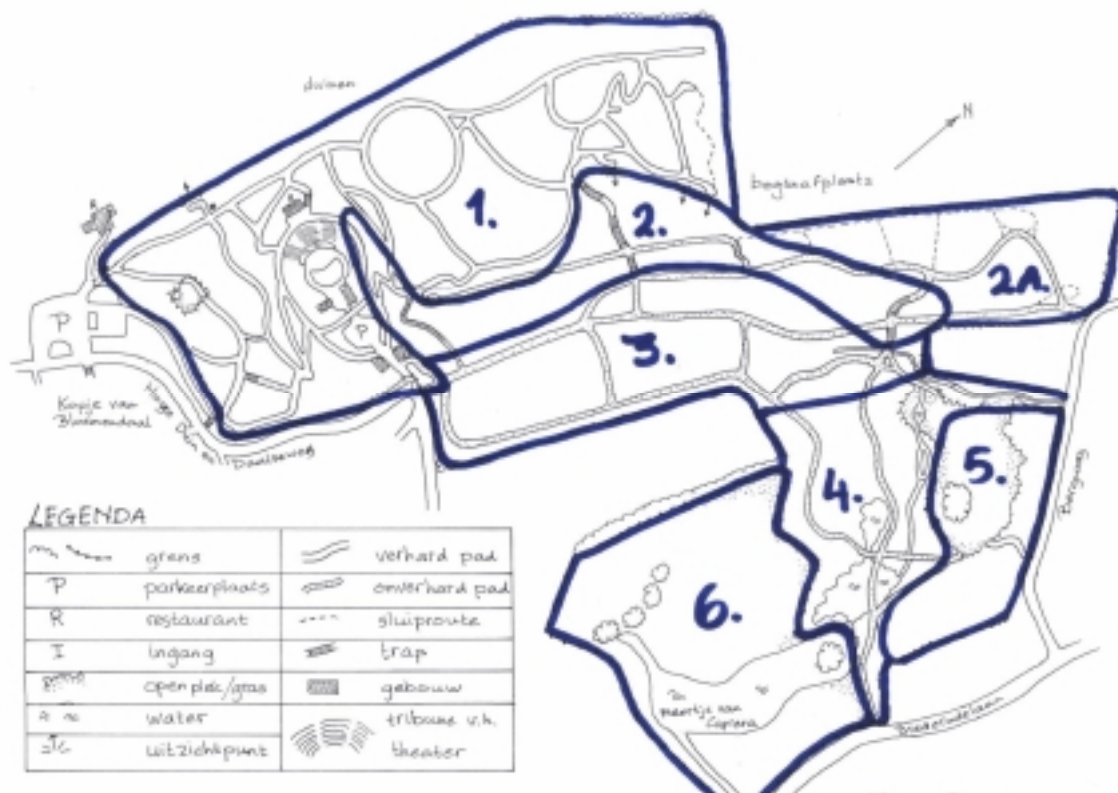
1.1 Algemeen

Caprera is een gemeentelijk omheind bospark van 24,2 ha., dat grenst aan het Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Het is alleen toegankelijk voor wandelaars en honden.

Figuur 1 is de plattegrond van Caprera. Caprera bestaat uit bos (15,7 ha.) met twee open plekken en een grote weide (6 ha.) in het lage gedeelte. In dit weiland ligt het Meertje van Caprera (0,9 ha.)

Door her reliëf en daardoor de verschillende typen begroeiing is het een zeer afwisselend gebied. Er zijn zes deelgebieden te onderscheiden (zie fig. 2):

1. hoog gelegen bos,
2. steile beboste hellingen,
3. laag gelegen loofbos
4. moerasbos met kwel en duinrel,
5. hondenspeelveld met bosrand
6. grasland met het Meertje van Caprera erin.

Figuur 2. Deelgebieden van Caprera

Caprera is toegankelijk voor publiek met uitzondering van het grasland met meertje. Het is het enige Bloemendaalse bospark met betaalde toegang. De meeste mensen hebben een jaarkaart.

Hoewel Caprera is aangelegd, maakt het een natuurlijke indruk.

Sinds 1990 werkt de gemeente Bloemendaal samen met andere beheerders van duingebied in het Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Dit is een samenwerkingsverband van natuurgebieden rond het duingebied van Zuid-Kennemerland. De gemeente Bloemendaal heeft een aantal bos- en duinparken, die grenzen aan het duingebied aangemeld voor dit samenwerkingsverband. Het doel van de samenwerking is om het beheer en gebruik van de gebieden op elkaar af te stemmen. Natuur is daarin het hoofddoel met recreatie als nevendoeel.

Vanaf 2003 is het hele Nationaal Park Zuid-Kennemerland en daarmee Caprera aangewezen door het ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij (LNV) als Habitatrictlijngebied. In dergelijke gebieden geldt natuur als uitgangspunt voor alle beleid. Voor vergravingen, herstelwerkzaamheden en aanleg van diverse voorzieningen moet in deze gebieden een ontheffing worden aangevraagd voor de Flora- en Faunawet.

1.2 Historie

Caprera is een onderdeel van een zeer oud landgoed, uit de tijd van Graaf Floris II. Het heet dan nog "Huis te Aelbertsberg". Pas in 1858 krijgt het landgoed de naam Caprera. Het landgoed beslaat in die tijd een veel groter gebied dan het huidige Caprera groot is.

In 1956 wordt het tegenwoordige wandelpark Caprera aangekocht door de gemeente Bloemendaal. Na het opknappen met behulp van een plan van Staatsbosbeheer wordt het park in 1960 opengesteld voor publiek. In die tijd is ook het openluchttheater aangelegd.

Het openluchttheater wordt sindsdien verhuurd aan de Stichting Openluchttheater. Om de exploitatie van het openluchttheater rendabeler te maken werd in het openluchttheater in combinatie met het wandelpark verhuurd. Wandelen was in die tijd een attractie, waar entree voor geheven kon worden. De inkomsten hiervan komen ten goede aan de Stichting Openluchttheater. Tot op heden is deze situatie ongewijzigd.

In 1992 is het wandelpark Caprera vergroot met een deel van het naastgelegen Wilhelminapark. Dat is nog te zien aan de plaatselijk abrupt eindigende paden.

Inmiddels wordt Caprera niet meer zozeer door wandelaars bezocht, maar wel door hondenbezitters om de hond uit te laten.

Hoewel het wandelbos Caprera verhuurd is wordt het onderhoud ervan door de gemeente bepaald en uitgevoerd.

Korte tijd reed er een paardentram naar Caprera. De ronde baan in deelgebied 1 was bedoeld als draaipunt voor de tram.

Openluchttheater en het ernaast gelegen restaurant (paviljoen) zijn in 2000 gemoderniseerd. Sindsdien is het aantal voorstellingen in het theater uitgebreid.

1.3 Beleving

Caprera is het grootste bospark van Bloemendaal. Er zijn diverse attractiepunten: wandelingen door afwisselend bos met hellingen, uitzichtpunten, openluchttheater en restaurant (zie figuur 1).

Het is het enige gemeentelijke bospark waar toegang moet worden betaald voor zowel de wandelaar als de hond. Voor het Openluchttheater moet apart entree worden betaald voor de voorstellingen. Tijdens voorstellingen is het wandelbos niet open voor wandelaars en honden. Dat is tot nu toe meestal geen probleem, omdat de meeste voorstellingen in de avond zijn.

Ontsluiting

Caprera is alleen toegankelijk voor wandelaars.

De hoofdingang ligt aan het einde van de Zomerzorgelaan. Deze ingang is in 2002 opgesierd met een opvallend beeld van een spelende hond. Veel mensen komen met de auto naar Caprera. De auto kan langs de Zomerzorgelaan en de Midden Duin en Daalseweg geparkeerd worden. Voor een beperkt aantal bezoekers is een speciale parkeerkaart verkrijgbaar voor de kleine parkeerplaats direct voorbij de ingang van Caprera.

Bij het Kopje van Bloemendaal ligt een grote parkeerplaats, die gebruikt kan worden bij de voorstellingen in het openluchttheater. Als de voorstelling is uitverkocht, dan is deze parkeerplaats bij lange na niet toereikend. Bij de parkeerplaats was voorheen ook een tweede ingang, maar die is tegenwoordig vaak gesloten (foto 1). Er staat een bord bij deze voormalige ingang dat de hoofdingang open is, maar waar die is wordt niet vermeld. De wandelroute langs (buitenom) Caprera van de grote parkeerplaats naar de hoofdingang van Caprera is niet uitnodigend (zie foto 2).

Foto 1. De boveningang is niet altijd open.

Foto 2. Het pad van de parkeerplaats naar de hoofdingang is niet uitnodigend.

Foto 3. Soms lopen er wel erg veel paden naast elkaar

In Caprera zijn veel paden; bij elkaar beslaan ze 1 ha (4% van het totale oppervlakte). Op een aantal plaatsen zijn in de loop van de tijd nieuwe paden ontstaan, waardoor het padennet wel erg dicht is (zie foto 3).

In het deelgebied 1 zijn de paden geasfalteerd. Het geasfalteerde padennet (3,3 km.) is nog goed; het is in 1993 opnieuw geasfalteerd. Alleen het steile pad op de helling ten noorden van het theater is in slechte staat. Dit komt doordat dit pad bij het asfalteren in 1993 niet is meegenomen.

De paden op de steile hellingen van deelgebied 2 zijn veelal in slechte staat. Vaak gaan de paden op de hellingen over in trappen. Die trappen zijn niet verhard en hebben te lijden van erosie door regenwater en het gebruik. Hier is zeer regelmatig

onderhoud nodig. Goede trappen zijn hier van groot belang, omdat anders wandelaars kunnen struikelen of uitwaaieren over de kwetsbare hellingen, omdat ze de trappen gaan mijden. Tot nu toe werden de trappen aangelegd en onderhouden door de taakgroep Groenvoorziening, terwijl de overige paden door de taakgroep Civiele Techniek zijn aangelegd. In principe hoort het onderhoud van paden en dus ook de trappen allemaal bij de taakgroep Civiele Techniek. Het is de taak van Groenvoorziening om het ontstaan van illegale paden tegen te gaan.

Omdat het beukenbos op de helling weinig ondergroei heeft dreigen met name de loslopende honden de hele helling te vertrappen (met name van boven naar beneden). Op een deel van de helling wordt dit voorkomen door de aanleg van een takkenril langs het pad (zie foto 4).

In het lage deel (deelgebied 3 en 4) zijn de paden onverhard (zand) en grotendeels in goede staat. Alleen het pad direct rechts van de ingang (ca. 200 m) verkeert in slechte staat. Dit kan worden verbeterd met halfverharding (duomix).

In het moerassige deel (deelgebied 4) zijn deze paden in de winter modderig.

Foto 4. Met takkenrillen wordt geprobeerd wandelaars en honden op de paden te houden.

Door Caprera loopt een gemarkeerde route. Gedeeltelijk gaat deze route over paden, die illegaal zijn ontstaan. Bezien moet worden of de gemarkeerde route moet worden aangepast.

Gebruik

De bezoekers voor Caprera zijn in twee hoofdgroepen in te delen:

- bezoekers voor de voorstellingen in het openluchttheater
- mensen die de hond uit komen laten

Openluchttheater

Het openluchttheater wordt geëxploiteerd door de Stichting Openluchttheater Bloemendaal. Zij huren de voorzieningen (theater, dienst ruimten en restaurant) van de gemeente.

In de zomermaanden trekt het openluchttheater veel bezoekers. De voorstellingen in het openluchttheater hebben een bijzondere sfeer. Het aanbod is zeer afwisselend. Per jaar trekt het openluchttheater ca. 10.000 bezoekers, voor 70 % uit de regio. Er zijn 1200 zitplaatsen, maar bij grote evenementen (popconcerten) kunnen er 1500 mensen genieten van de voorstelling. De parkeerplaats bij het Kopje is dan volstrekt onvoldoende. De auto's staan dan tot aan de Brederodelaan. In 2002 is meer plaats voor de fietsers gemaakt door eenvoudige hekken langs het trottoir te plaatsen.

De zij-ingang van Caprera is bij grote voorstellingen in het openluchttheater voor de bezoekers open. Op gewone doordeweekse dagen is deze ingang meestal gesloten. Er wordt dan wel gemeld dat er een andere ingang is, maar niet hoe je daar moet komen.

Tijdens de voorstellingen en in het weekend is het restaurant bij het openluchttheater open.

Het complex is te huur voor bedrijven, instellingen en scholen (o.a. educatieve doelen).

Honden

Veel mensen komen hun hond uitlaten in Caprera, omdat het een veilige plaats is waar de honden los kunnen lopen. Er zijn geen wegen om Caprera en er staat een hek omheen, zodat de honden ook niet weg kunnen lopen. Daarbij is het park groot genoeg voor een wandeling van een klein uur.

De honden mogen in het grootste gedeelte van Caprera los lopen. Alleen in het lage moerasgedeelte moeten ze in het broedseizoen aangeliind worden. Hier wordt door geen enkele bezoeker gehoor aan gegeven.

De gevolgen van de hoge hondenbezetting is goed te zien:

- De honden mogen los lopen, waarvan dankbaar gebruik wordt gemaakt. De honden blijven echter niet op de paden, waardoor met name de hellingen vertrapt worden.
- Er zijn vele door honden gemaakte sluippaden (zie figuur 1), die op den duur ook door wandelaars gebruikt worden (vooral bij de begraafplaats).
- Het wild wordt opgejaagd en soms gedood door de loslopende honden.
- Op diverse plaatsen is er graafschade van de honden (zie foto 5).
- Overdag is er regelmatig veel lawaai van zowel blaffende honden als roepende baasjes, waardoor wild, broedvogels en de rustzoekende wandelaar worden verstoord.
- Er ligt ondanks duidelijk beleid (hondenpoep opruimen) in Caprera helaas regelmatig hondenpoep op en langs de paden. Dat heeft niet alleen gevolgen voor de hygiëne, maar ook voor de plantengroei (die daardoor verruigt = brandnetels)

Foto 5. Graafschade door honden

Aan de noordkant van Caprera (deelgebied 5) is een hondenspeelveld met watertappunt en bankjes. Dit veld wordt vijf maal per jaar gemaaid. Het veld werd tot voor kort gebruikt voor wekelijkse hondentrainingen. Sinds 2003 zijn die echter verplaatst naar Beeckestijn.

Dichter bij de ingang in het hoge bosdeel aan de zuidkant is eveneens een informeel hondenspeelveld. Daar is zelfs een kleine hondenrenbaan ontstaan als gevolg van het spel. Dit veld wordt niet speciaal gemaaid en is vrij ruig. Dat is mede het gevolg van het veelvuldig gebruik door de honden (hondenpoep en vertrappen van de begroeiing).

Uitzichtpunten

Vanaf het hoge deel van Caprera (deelgebied 1) is een viertal uitzichtpunten vrijgemaakt in het bos (zie figuur 1 en foto 6). Drie hebben uitzicht naar Haarlem en Amsterdam. Eén ligt meer aan de zuidkant van Caprera en kijkt uit over de duinen richting zee. Bij alle uitzichtpunten is graafschade (honden) soms verergerd door watererosie.

Foto 6. Zicht naar Haarlem vanaf uitzichtpunt deelgebied 1

Weiland en meertje

Het meertje van Caprera en de omliggende weilanden zijn niet toegankelijk voor publiek. Het grasland wordt begraasd door vee van een agrarisch bedrijf uit de buurt. De begrazing door koeien draagt bij aan de beleving van het bijzonder karakter van Caprera vanaf de Brederodelaan.

Het zicht over het meertje en het grasland naar de beboste binnenduinrand is een van de mooiste van de regio (foto 7). Mede omdat er in Caprera verschillende bostypen voorkomen is het zicht op deze bosrand bijzonder. Daarbij springt de grote schakering in groenkeuren van de bosrand (als gevolg van de verschillende bostypen) in het oog.

Foto 7. Zicht over de weilanden en het meertje van Caprera

1.4 Natuur en landschap

Caprera heeft een opmerkelijke en zeer gevarieerde begroeiing. Dat is het gevolg van de bijzondere ligging van het bospark op de hellingen van de binnenduinrand. Het hooggelegen deel (deelgebied 1) op de toppen van de duinen is overwegend een aangeplant dennenbos met diverse fraaie uitzichtpunten (deelgebied 1). Via een steile helling met beuken (deelgebied 2) komt men in het lage deel van het bos dat uit gemengd loofbos bestaat (deelgebied 3). Van hier uit zijn doorkijken naar de graslanden (deelgebied 6). Het moerasbos (deelgebied 4) heeft weer een totaal andere sfeer.

Er zijn in Caprera 181 plantensoorten gevonden. Dat is voor een gebied van deze omvang veel. Dat komt door het gevarieerde terrein (droog, nat en bos en grasland). De vroegbloeiende bolgewassen zijn niet geïnventariseerd, maar uit inventarisaties van de provincie Noord-Holland is bekend, dat Caprera ook rijk is aan bolgewassen. In bijlage 1 staan de plantensoorten van Caprera.

Ecologisch gezien is Caprera zeer vergelijkbaar met het Brouwerskolkpark. Beide zijn restanten van de fraaie overgangen tussen droge duinen en de natte strandvlakte. Deze overgangen en met name de kwelbossen zijn inmiddels zeer zeldzaam in Nederland.

Caprera is een ideaal gebied voor vleermuizen, omdat er de nodige schuilplaatsen zijn te vinden (oude bomen) in combinatie met een bosrand en water, waar de vleermuizen voedsel zoeken. Er leven in en om Caprera dan ook negen soorten vleermuizen, die allen tot beschermde diersoorten horen (Habitatrichtlijn-soorten). Ook broeden er vele vogels in Caprera. Het aantal grondbroeders is echter beperkt door de grote hoeveelheid honden.

Caprera bestaat een aantal verschillende landschapstypen.

Hoog gelegen bos (deelgebied 1)

Het hoge deel van Caprera behoort tot het Kalkrijk-Duinrooslandschap, het Zuiver Duindoornlandschap en het Droog Meidoorn-berkenlandschap. Plaatselijk zijn de duinen ontkalkt (met name op de hogere delen). Er heeft humusvorming plaatsgevonden. Dit landschap wordt van nature gekenmerkt door veel struwelen met vooral soorten als Kardinaalsmuts, Meidoorn, Duindoorn, Hondсроos en Liguster. Oorspronkelijk zijn eveneens velden van Duinroos kenmerkend. Door de aanleg van het gemengde naaldbos (zie foto 8) zijn die grotere duindoorn- en duinroosvegetaties

Foto 8. Aangelegd dennenbos in deelgebied 1.

verdwenen. De kenmerkende soorten zijn echter nog steeds op bescheiden schaal in de ondergroei van het bovenbos terug te vinden, zoals Eikvaren, Mannetjesvaren, Buntgras, Glad walstroo, Kruidstinkkruid, Pimpernel, Duinsalomonszegel en Slangekruid. Daarnaast zijn er ook een aantal gekweekte planten aangeplant, zoals Taxus, Mahonie, Hortensia, Jeneverbes en Buxus. Taxus en Mahonie breiden zich op natuurlijke wijze uit.

In dit deel van Caprera groeit de zeldzame Pijpbloem zo uitbundig, dat hij plaatselijk de bankjes bijna overwoekert.

Het vernieuwde restaurant bij het openluchttheater is deels ingegraven in de helling. Op het dak stagneert het water, waardoor plaatselijk een vochtige begroeiing is ontstaan met Watermunt, Paddenrus, Zeegroene rus en Harig wilgenroosje. Het zijn algemene soorten van verstoorde voedselrijke bodems. Er doorheen staan de resten van helmaanplant waarmee het dak van het restaurant aangeplant is vlak na de aanleg.

Hellingbos (deelgebied 2)

Op de helling staat een beukenbos met weinig ondergroei, waardoor er doorzicht naar beneden is. Door de openheid waaieren honden en wandelaars uit in het bos op plaatsen waar geen duidelijke trap is. Daardoor dreigen de hellingen kapot gelopen te worden. Met takkenrillen wordt geprobeerd de meeste wandelaars op het goede pad te houden (zie ook foto 3).

Foto 9. Loofbos in lage deel van Caprera.

Laag gelegen bos (deelgebied 3)

Het laag gelegen bos bestaat grotendeels uit een gemengd loofbos met Eik, Iep en Es (foto 9). Er zijn ook enkele soorten aangeplant, zoals Amerikaanse Eik en Tamme kastanje. In dit bosdeel zijn veel stinzeplanten (vroegbloeiende bolgewassen) te vinden, waaronder ook het zeer zeldzame Lenteklokje. In het noordelijk deel is de bodem plaatselijk in het vroege voorjaar wit van de sneeuwkllokjes.

In dit deel van het bos zijn twee plaatsen waar de bomen ontbreken. Hier vindt natuurlijke bosvernieuwing plaats. Er staat veel opslag van Iep en wat Beuk gemengd met Vlier. Plaatselijk staat er ook veel Esdoornopslag. Deze van oorsprong Amerikaanse soort heeft de neiging de overhand te krijgen bij gebrek aan voldoende natuurlijke vijanden. Er moet voor gewaakt worden dat Esdoorn niet dominant wordt.

Moerasbos met kwel en duinrel (deelgebied 4)

Het moerasige lage deel van Caprera behoort tot het Landschap van de Oude Strandwallen en –vlakten, plaatselijk dicht grazig (zoals de weilanden van Caprera). In het verleden (19^e eeuw) is hier zand afgegraven ten behoeve van wegeaanleg of woningbouw.

Het moerasbos heeft een totaal andere plantengroei dan de rest van Caprera. Het bijzondere is de kwelsituatie in dit bos. Dat verdient bijzondere aandacht, omdat dit bostype in het westen van Nederland zeer zeldzaam is.

Het bos wordt gevormd door wilgen, berken en elzen, die met hun voeten in het water staan (foto 10). Eronder groeien moerassoorten zoals Gele Iis, Pluimzegge, Moeras vergeet-mij-nietje, Bitterzoet, Gele waterkers, Scherpe boterbloem en Brandnetel. Daartussen bloeien de vroegbloeiende bolgewassen zoals Scilla, Vogelmelk, Moeslook en Voorjaarshelmbloem. Ook worden er bijzondere soorten

Foto 10. Het kwelbos heeft een bijzondere uitstraling.

Foto 11. De nieuwe duinrel door Caprera (2003).

gevonden zoals Middelst helmkruid, Groot springzaad en Beekpunge. Deze laatste soorten duiden op de kwel.

Er loopt van de duinvoet bij het padvindershok door het moerasbos een duinrel, die ook voor de afwatering van het ernaast gelegen sportcomplex zorgt. Deze duinrel is in het najaar van 2002 hersteld in het kader van het Grondwaterplan van Bloemendaal (foto 11). Deze duinrel wordt hersteld met glooiende oevers en open plekken, waar zich een fraaie moerasvegetatie kan ontwikkelen. Helaas is het verval vrij gering, waardoor er weinig stroming is. In de winter en het vroege voorjaar is de stroming goed te zien.

Inmiddels zijn de oevers dicht begroeid met elzen en is de duinrel soms slecht terug te vinden.

Foto 12. Hondenspeelveld

Hondenspeelveld (deelgebied 5)

Deelgebied 5 is voormalig bollenveld. Ongeveer 25 jaar geleden zijn de bosstrook aan de noord- en oostkant en het grasveld aangelegd. Het bos bestaat voornamelijk uit Eik. Het grasveld wordt 5x/jaar gemaaid in verband met de wekelijkse hondentraining, die destijds plaatsvond. Door het verleden (opslag van bagger uit het

meertje van Caprera) en het huidige gebruik (hondenspeelveld) is de bodem verstoord. Daardoor is de begroeiing vrij ruig. Er staan geen bijzondere plantensoorten (foto 12).

Grasland met Meertje van Caprera (deelgebied 6)

Het grasland is 6 ha. groot en heeft enig reliëf, waardoor de verwachting is dat de begroeiing gevarieerd is. Gezien de ligging van het grasland aan de binnenduinrand op schrale grond kan een soortenrijk grasland verwacht worden. Dat valt echter tegen als gevolg van bemesting en mogelijk te hoge graasdruk. Zo ontbreekt bijvoorbeeld Reukgras, dat kenmerkend is voor schrale droge graslanden aan de binnenduinrand. Langs de westoever van het Meertje is de begroeiing wel erg ruig (veel Akkerdistel e.d.) als gevolg van het opbrengen van bagger uit het meertje. De bagger is later grotendeels afgevoerd en verwerkt op het hondenspeelveld.

Het meertje heeft een oppervlakte van 0,9 ha.

Het wordt eens in de 10 jaar geschoond (Baggerplan, 2001). Het is enige jaren geleden uitgebaggerd. De bagger is voorheen, nadat het op de oever werd gedroogd, opgeslagen op het hondenspeelveld, waarna het getrommeld is en elders in de gemeente is verwerkt.

De waterkwaliteit is goed en de bagger is schoon.

In de oost oever van het meertje ligt puin, dat vermoedelijk bestaat uit stenen van het voormalige landhuis "Huis te Aelbertsberg".

Enige jaren geleden is er in het kader van het Grondwaterbeleidsplan een duinrel gegraven van het meertje naar de Brederodelaan (waarvandaan het via een duiker

vaar de waterloop in Wildhoef gaat). Deze duinrel voert water afkomstig uit Duin en Daal af via een duiker onder de Brederodelaan en Wildhoef richting de Kom van Walter in het grasland langs de Kennemerweg. Op de oever staan inmiddels enkele kwelindicerende plantensoorten, zoals Beekpunge. De oevers worden door het vee vertrapt omdat ze te steil zijn. Dit deel van de duinrel is ook te veel overgedimensioneerd. Bij het opstellen van het waterplan voor de gemeente zal worden voorgesteld om de oevers van deze duinrel aan te passen.

In het kader van natuurcompensatie voor de aanleg van kunstgrasvelden bij Hockeyclub Bloemendaal is in 2005 door het grasland een duinrel aangelegd, waardoor het drainagewater van de kunstgrasvelden wordt afgevoerd naar het Meertje van Caprera. De oevers zijn glooiend aangelegd, zodat zich daar een beekbegeleidende begroeiing kan ontwikkelen.

2. ANALYSE

In de inventarisatie zijn een aantal knelpunten naar voren gekomen, maar ook zijn de pluspunten aan de orde geweest. Onderstaand zijn die knelpunten en pluspunten op een rij gezet. Aan de hand daarvan kan de identiteit van het park worden gedestilleerd. Daarnaast kan het toekomstig beheer ermee opgesteld worden. Gedeeltelijk zal dat reeds bestaand beheer zijn, maar ook zal dat nieuw beheer zijn.

2.1 Knelpunten

- De zij-ingang (naast restaurant de Uitkijk) is vaak dicht en verwijzing naar hoofdingang is onvoldoende
- Voetpad van P-plaats naar hoofdingang is in slechte staat
- Erg dicht padennet met enkele delen, die toe zijn aan onderhoud
- Honden maken veel sluippaden
- Honden verstoren de broedvogels (blaffen en ook in het aanlijng gebied lopen de honden veelal los)
- Door het grote aantal honden vindt er bemesting plaats, waardoor de plantengroei verzuigt
- Hellingen in het beukenbos worden vertrapt (door honden)
- Erosie (water en honden) bij uitzichtpunten
- Door de bosaanplant is de oorspronkelijke begroeiing niet goed meer te zien
- Lage soortenrijkdom in het grasland van Caprera

2.2 Pluspunten

- Zeer fraai gevarieerd wandelgebied met veel reliëf
- De geasfalteerde paden in het bovendeel van Caprera zijn in goede staat
- Goede voorzieningen (restaurant, theater)
- Culturele sfeer door het openluchttheater
- Drukbezocht openluchttheater in zomerseizoen
- Geliefde hondenuitlaatplaats voor Bloemendalers
- Zeer gevarieerde begroeiing
- Zeldzame biotoop van bronbos met bijzondere planten
- Veel vleermuisensoorten

3. THEMA

Het thema van Caprera wordt vastgesteld aan de hand van de samenhang met de andere bosparken en aan de hand van de knelpunten en pluspunten.

Het openluchttheater drukt een belangrijke culturele stempel op dit bospark.

Daarnaast is Caprera een populair hondenuitlaatbos. Het voorziet dus in een grote behoefte, maar tegelijkertijd drukken de honden een grote stempel op dit bos met bijzondere natuurwaarden. Het is hier de kunst om zowel de hondenbezitters als de natuur tegemoet te komen. Met een goede inrichting en duidelijke regels moet dat mogelijk zijn.

Het thema in Caprera is **bijzondere cultuur in bijzondere natuur**. De uitwerking is drieledig:

- De culturele accenten in Caprera benadrukken met de bijzondere beplanting. Cultuur tevens uitbouwen door bijvoorbeeld beeldtentoonstellingen. Er is al een bescheiden begin met het beeld voor de ingang en één op het hondenspeelveld in deelgebied 5.
- Hondenuitlaatbos met duidelijke regels.
- Gevarieerde begroeiing, met name stinzeplanten in de afwisselende bostypen handhaven. Vooral het bijzondere karakter van het moerasbos verdient daarbij aandacht.

4. BEHEER

Het beheer is gericht op het behoud en versterken van de bijzondere begroeiing van Caprera in samenhang met het hondengebruik.

Daarnaast moet het culturele aspect uitgebouwd worden. Om deze drie doelstellingen goed tot hun recht te laten komen moet er een zonering in het park worden aangebracht. Dat is in dit type landschap goed mogelijk. De zonering bestaat dan uit vier zones, die steeds minder intensief gebruikt worden (zie figuur 4):

- Intensief en cultuur rond het theater
- Recreatieve zone voor wandelen met de hond
- Extensieve zone met nadruk op natuur
- Grasland, dat niet toegankelijk is voor bezoekers (agrarische functie).

De meest intensieve zone ligt direct bij de hoofdingang, de meest extensieve het verste weg van de ingang. Dit is meteen ook het deel, waar zich de meest zeldzame natuur bevindt (bronbos).

Binnen deze zonering passend en om de zonering tot uitdrukking te brengen zullen er een aantal beheersmaatregelen worden uitgevoerd.

Het beheer in dit bospark zal uit veel kleinschalig maatwerk bestaan, omdat het een grote diversiteit in gebruik kent.

Het beheer van Caprera staat weergegeven in figuur 3.

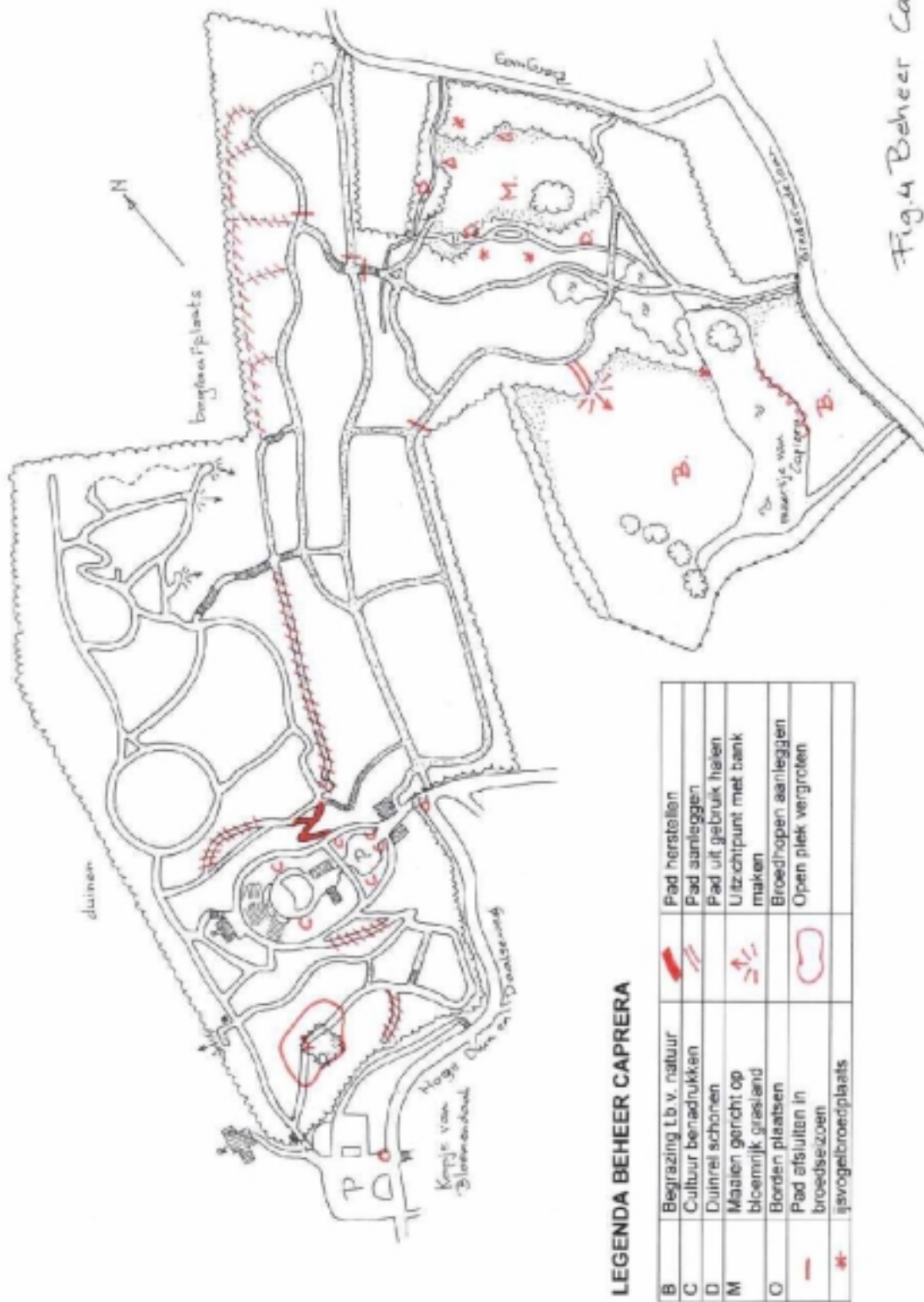
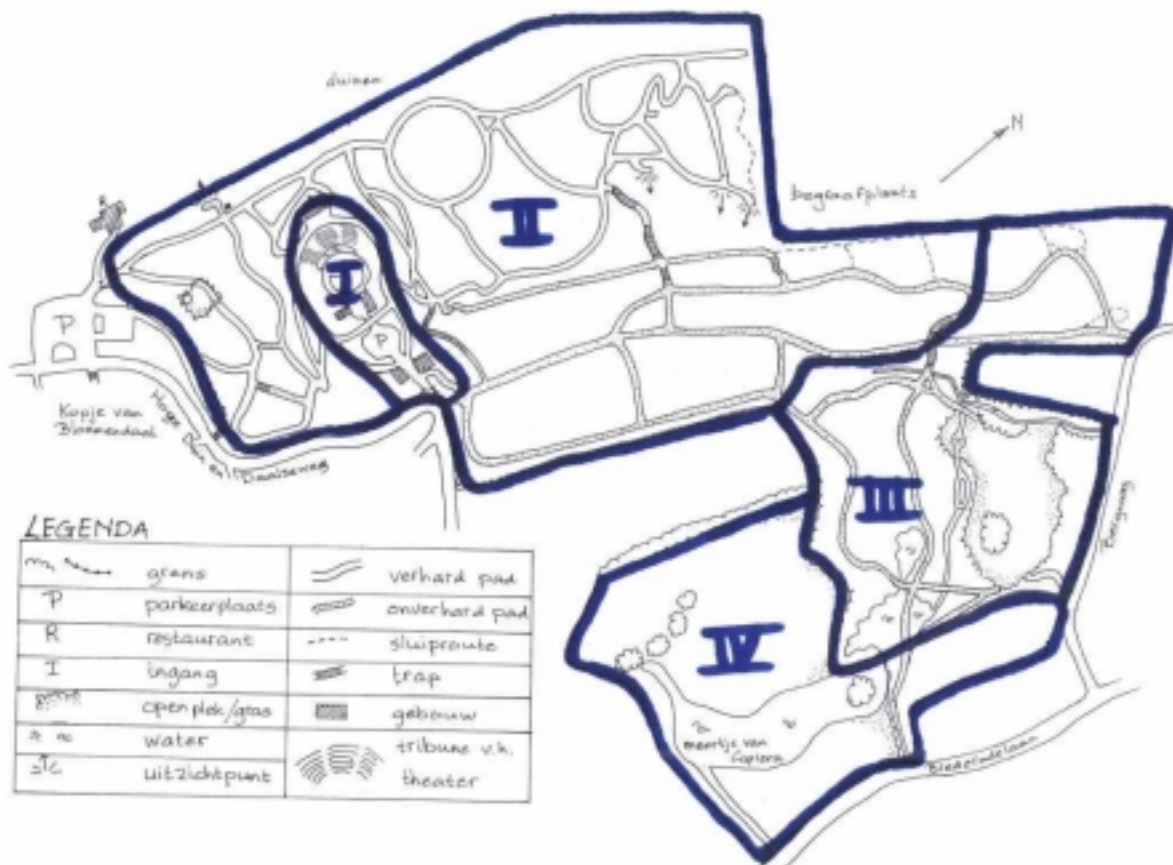

Fig.4 Beheer Capre

Figuur 3. Beheersmaatregelen voor Caprera

Figuur 4. Zonering in Caprera

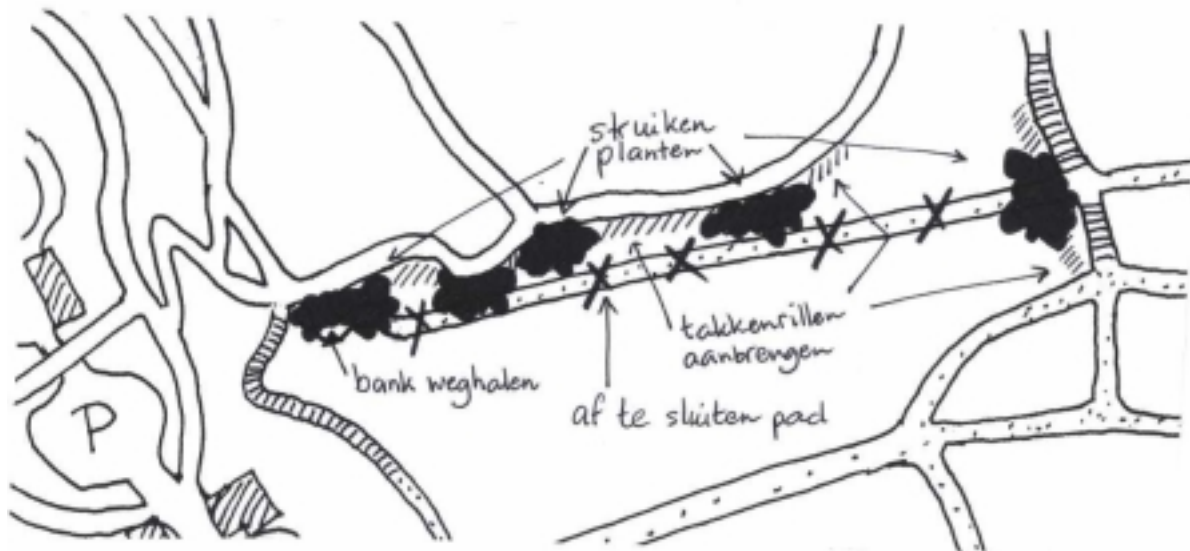
1. Padenstelsel aanpassen

- Omdat er veel gewandeld wordt met de hond is een goed padennet van belang. Waar door te veel paden het natuurwaarde wordt benadeeld, moet een aantal paden uit gebruik genomen worden. Hierdoor wordt tevens het bos overzichtelijker voor de wandelaar en dalen de kosten voor het onderhoud van de paden. Het aanpassen van het padennet bestaat uit verschillende onderdelen:
- De paden in het hoog gelegen deel van Caprera zijn in 1993 nog geasfalteerd. Ze verkeren in goede staat.
- Paden op steile plaatsen hebben veel meer te lijden, dan die op vlakke plaatsen. Aan de noordkant van het theater loopt een steil pad, dat in slechte staat is. Geadviseerd wordt om dit pad te vervangen door een trap.
- Uitzichtpunten hebben zeer te lijden onder erosie. Door langs de uitzichtpunten takkenrillen neer te leggen wordt graven van honden voorkomen en wordt ook de uitspoeling bij regenval tegengegaan.
- Op enkele plaatsen lopen de paden dicht langs elkaar. Dat maakt het onoverzichtelijk en moet ook onderhouden worden. Afsluiten van enkele paden spaart op termijn onderhoud, maakt de route overzichtelijker en komt de natuur ten goede.
- Om de rust voor de natuur te bewaren mogen er niet steeds meer paden ontstaan. Daarom wordt geadviseerd alle sluippaden af te sluiten. Alleen het kronkelpaadje in het hoge deel van het park kan blijven. Regelmatige controle is

daarbij gewenst, zodat bij het ontstaan van een ongewenst pad er snel kan worden ingegrepen.

- Met name het pad boven langs de steile beukenhelling ("Ardennenpad") lijkt inmiddels een officieel pad. Dit pad heeft veel uitwaaiering tot gevolg, zowel de helling af als naar het evenwijdig lopend geasfalteerde pad (zie ook foto 3). Hierdoor wordt veel natuur (met name de kwetsbare helling) vertrapt. Om dat tegen te gaan moet er veel inspanning door de gemeente worden geleverd (takkenrillen, herstellen vertrapte helling). Het is aan te raden dit pad af te sluiten.
- De geel gemarkeerde wandelroute door Caprera loopt deels over "sluipaden" (bv. Ardennenpad). De route moet worden aangepast of uit gebruik worden genomen.
- De meest zuidelijk trap vlak achter de ingang is erg verzakt. Deze trap wordt niet zo veel gebruikt. De trap leidt ook naar een inmiddels erg dichtgegroeid uitzichtpunt, waarvandaan juist weer ongewenste sluipaden zijn ontstaan aan de bovenkant van de helling. Door deze trap en uitzichtpunt op te heffen wordt duur onderhoud bespaard en het ontstaan van sluipaden voorkómen.
- Het pad direct naast de ingang langs het huis is in slechte staat. Dit moet met halfverharding worden gerepareerd.

Het is niet voor alle bezoekers van het openluchttheater duidelijk waar de grote parkeerplaats is en hoe je van de parkeerplaats bij het theater komt. Door het plaatsen van duidelijke borden kan dit worden verbeterd. Bij aanvang van de voorstellingen is enige begeleiding van automobilisten gewenst.

Figuur 5. Afsluiten illegaal pad bovenlangs de beukenhelling ("Ardennenpad").

2. Hondenbeleid ontwikkelen

Er worden veel honden uitgelaten in Caprera (foto 12). Zij hebben grote invloed op het park door:

- Maken van sluippaden
- Bemesting
- Erosie op de hellingen/uitzichtpunten
- Verstoring broedvogels en klein wild

Het is van groot belang om de eigenaren van de honden te wijzen op de gevolgen van het gedrag van hun honden. Dat kan door op strategische plaatsen borden te zetten met uitleg; bijvoorbeeld op plaatsen waar de honden veel erosie veroorzaken,

Foto 12. Er worden veel honden uitgelaten in Caprera.

zoals boven aan hellingen, bij uitzichtpunten, maar ook bij gegraven gaten. Een aantal mobiele borden kan hiervoor ontwikkeld worden.

Voor het ontwikkelen van borden moet één stijl voor alle borden in het hele park gekozen worden.

Naast het plaatsen van borden is het neerleggen van takkenrillen op kwetsbare of reeds vergraven plaatsen vaak afdoende. Het betekent wel dat er regelmatig inspectie moet plaatsvinden op vergraving en erosie, zodat er meteen maatregelen kunnen worden genomen.

Daarnaast moet het ontstaan van sluippaden in de gaten gehouden worden. Steeds moeten deze nieuwe paden worden dicht geplant of gelegd met takkenrillen. Een te verplaatsen bord bij de nieuwe afsluiting kan daarbij uitleg geven. Dit beleid vraagt een regelmatige controle op het ontstaan van nieuwe sluippaden gevolgd door meteen afsluiten van het nieuwe pad.

Het verstoren van broedvogels kan gedeeltelijk worden voorkomen door eigenaren van honden uit te leggen dat het rondrennen buiten de paden in het broedseizoen ook gevolgen heeft voor bijvoorbeeld de nachtegalen, die door heel Caprera nestelen.

Het aanlijngedod wat nu al geldt in het moerasgedeelte van Caprera wordt niet nageleefd. Het is daarom beter om in het broedseizoen een deel van het park af te sluiten voor alle wandelaars, zodat het eenduidig is. Het grootste deel van de wandelaars bestaat immers toch uit mensen, die de hond uit laten. Tijdens het afsluiten van dat deel van het park moeten er hekken en borden worden gezet bij de paden, die worden afgesloten. De afsluiting is alleen nodig tijdens het broedseizoen van 15 maart (als de vogels een nestplaats zoeken) tot 1 juli (als de jongen zich zelf kunnen redden).

Het tegengaan van bemesting zal niet eenvoudig zijn, omdat de meeste uitwerpselen in de bosjes buiten de paden belanden. Overwogen moet worden, of meer controle bij het opruimen van uitwerpselen wel mogelijk is.

Veranderingen kunnen het beste worden uitgevoerd als er voldoende duidelijkheid is over de veranderingen. Met een goede uitleg zullen de veranderingen beter worden geaccepteerd en uitgevoerd worden. Daarom is het van belang om een goede folder te ontwikkelen, die bij de ingang kan worden uitgedeeld. Daarnaast zijn duidelijke borden met uitleg op de plaatsen van veranderingen nodig. De houders van seizoenskaarten kunnen schriftelijk benaderd worden. Een persoonlijke uitleg d.m.v. een wandeling (soort schouw) door Caprera of een voorlichtingsavond is een goede manier om de vaste bezoekers te bereiken.

3. Vergroten culturele uitstraling

Het openluchttheater vormt een belangrijke element van de culturele uitstraling. Het theatergebruik moet dan ook worden behouden en gestimuleerd. Andersoortige evenementen zijn weliswaar goed voor de exploitatie, maar moeten niet de boventoon gaan voeren.

De culturele sfeer van Caprera kan worden uitgebouwd met bijvoorbeeld een beeldtentoonstelling. Er staat al een beeld voor de hoofdingang van Caprera en één op het hondenspeelveld. Het beeld op het hondenspeelveld staat weliswaar op een goede plaats, maar wordt niet goed vrij gemaaid. Hierdoor komt het beeld niet goed tot zijn recht (foto 13).

Fig. 13. Verwaarloosd beeld op het hondenspeelveld

De beeldtentoonstelling kan een permanente tentoonstelling zijn. Ook een jaarlijks (of tweejaarlijks) terugkerende beeldtentoonstelling/evenement is een mogelijkheid. Een dergelijk evenement kan door een externe partij georganiseerd worden of mogelijk in samenwerking met “Achter de zuilen” en/of het restaurant bij het openluchttheater.

Omdat Caprera betaalde toegang heeft en 's nachts dicht is, is controle op de beelden goed mogelijk.

De culturele uitstraling kan ook op een andere manier vergroot worden, bijvoorbeeld door in zone I rond het theater meer opvallende sierbomen te planten (zie punt 4).

4. Gevarieerd bos verbeteren

De verschillende bostypes in Caprera moeten worden gehandhaafd. Dat betekent dat het hoge deel grotendeels droog gemengd naaldbos moeten blijven, het hellingbos voornamelijk beukenbos (waardoor de helling ook goed ervaren wordt), het benedenbos gevarieerd inheems loofbos en in het moeras een moerasbos. Met name in het laaggelegen gemengde loofbos moet de stinzefflora gestimuleerd worden (foto 14).

Foto 14. Sneeuwkllokjes bedekken de bodem van het loofbos in het vroege voorjaar.

Door het gebruik en de bosvariatie is bijna als vanzelf een zonering in Caprera ontstaan van veel cultuur bij de ingang tot steeds meer wilde natuur in het moerasbos. Door een goed beheer zal deze zonering worden benadrukt.

In de cultuurzone is plaats voor uitheemse boomsoorten. Aanplant van een bijzondere uitheemse boomsoort kan alleen op een bijzondere te markeren plaats. Daarbij kan gedacht worden aan een plaats waar juist cultuur de boventoon voert. Zo ontstaat een zonering van cultuur naar natuur. Hoe verder van de hoofdingang hoe meer de natuur de overhand krijgt. De zonering staat aangegeven in fig. 2.

Het is in het kader van de zonering bijvoorbeeld niet nodig om in zone II en III de wortelopslag (rokjes) van de linden te snoeien. In zone II kan nog een enkele uitheemse soort worden aangeplant, indien er een goede reden voor is, maar in zone III en IV is aanplant van uitheemse soorten niet meer de bedoeling.

In zone II worden omgevallen bomen verwerkt tot takkenrillen om de hondeninloop te reguleren. In zone III worden omgevallen bomen zo veel mogelijk op de plaats gelaten waar ze zijn gevallen, tenzij ze over het pad liggen.

Meer voorlichting over de bijzondere begroeiing van Caprera maakt de bezoekers bewust van de grote waarde ervan. Voorlichting kan door het plaatsen van educatieve panelen. Het is de bedoeling van de voorlichting om de hondenbezitters zich bewust te maken van de noodzaak om de hond in delen van het park in toom te houden, zie ook punt 2.

5. Open plekken

Er zijn twee open plekken van betekenis in Caprera:

- Het hooggelegen graslandje nabij de zij-ingang
- Het laaggelegen speelveld nabij het moerasbos aan de noordkant

Er is weinig meer te zien van de oorspronkelijke begroeiing van het **hooggelegen** duinterrein van Caprera als gevolg van de bosaanplant in het verleden. Alleen op en rond de kleine open plek aan de zuidkant van Caprera is deze oorspronkelijke duinbegroeiing nog gedeeltelijk terug te vinden (foto 15). Deze begroeiing kan meer kansen krijgen door de open plek te vergroten en daar droog grasland te ontwikkelen. Door een vergroting van het open terrein zal de invloed van de honden relatief kleiner worden (evenveel honden op een groter oppervlakte). Dat betekent dat de droge graslandbegroeiing dan minder vertrapt wordt.

Foto 15. De begroeiing van het hooggelegen veldje kan verbeterd.

Voor het beheer betekent het dat de verruiging door het gebruik van de honden moet worden tegengegaan. Dat kan door het veld twee maal per jaar te maaien en het maaisel af te voeren of op hopen te zetten.

Het **laaggelegen** grasveld is anders van karakter. Het is natter en voedselrijker. Ook dit veld wordt gebruikt als hondenspeelveld. Het wordt inmiddels niet meer gebruikt voor wekelijkse hondentrainingen van de vereniging "De vrolijke viervoeter". Dit grasveld ligt echter in de zone met extensief recreatief gebruik. Het beheer en de inrichting hoeft niet meer gericht te zijn op hondentraining. Het beheer kan meer aangepast worden aan het verhogen van de natuurwaarden in combinatie met de duinrel. Uitraard blijft er ruimte voor de honden om te spelen.

Ook hier kan twee maal per jaar gemaaid worden, waarna het gras op hopen kan worden gezet op een beschutte plaats. Deze hopen worden door kleine zoogdieren, reptielen en amfibieën gebruikt als broedhoop en (winter)schuilplaats. Juist hier in de buurt van de duinrel zullen daar vele reptielen en amfibieën gebruik van maken. Door het maaien en afvoeren wordt verruiging van het veld tegengegaan en kan zich een waardevolle begroeiing ontwikkelen. Dit past ook in het idee om de inrichting en het gebruik van Caprera te zoneren (zie fig. 4 blz. 20).

In het verleden is de maaibalk te laag afgesteld geweest voor deze onregelmatige bodem. Het gevolg is dat de bodem steeds wordt omgewoeld en dat heeft een ruige begroeiing tot gevolg. Dat moet worden voorkomen door de maaibalk hoger af te stellen of door met een kleinere machine te maaien, zodat de hobbels in het terrein beter kunnen worden gevolgd.

6. Zicht op het weiland

Vanuit het park is nauwelijks zicht op het grasland van Caprera, terwijl dit toch een groot deel van het bospark beslaat. Met een doorgang aan de noordwest kant van het weiland ontstaat er zicht op het grasland. Een bank op deze plaats is wenselijk. Om te voorkomen, dat de honden daar makkelijk het weiland inlopen is een goede afscheiding noodzakelijk, bijvoorbeeld een hek van schapengaas.

7. Tegengaan erosie op de steile helling

Op de steile hellingen in Caprera staat een beukenbos. Onder beukenbomen groeit weinig, dus is er weinig ondergroei. Ondergroei heeft twee functies op een helling: Het houdt het regenwater vast, waardoor er geen watererosie optreedt. De honden lopen minder makkelijk overal doorheen en vertrappen de hellingen minder.

De hellingen met beukenbos zijn dus kwetsbaarder voor erosie.

De takkenril langs het bovenste pad houdt al vele honden tegen. Doch vanaf de trappen zwermen ze nog uit. Bovendien remt de takkenril de watererosie weinig. Een oplossing kan zijn om de bomen die omvallen bij een storm in elk geval op de helling te laten liggen. Daarnaast zullen takkenrillen langs de trappen de uitloop van honden op deze plaatsen afremmen. Met borden moeten de eigenaren van de honden gewezen worden op het vertrappen van de hellingen door honden (zie punt 2).

8. Onderhoud duinrel

De duinrel is onderdeel van het waterhuishoudingssysteem van Bloemendaal. Doorstroming moet gewaarborgd zijn. Omdat de duinrel gedeeltelijk door het bos loopt kan zich bladafval ophopen in de duinrel, waardoor de doorstroming kan

stagneren. In december moet er gecontroleerd worden of de duinrel nog een goede doorstroming heeft en indien nodig moet het blad verwijderd worden.

Door het grondverzet ten behoeve van de aanpassing van de duinrel zal er de eerste jaren een ruige begroeiing ontstaan langs de duinrel als gevolg van verstoring van de bodem. Door deze ruige begroeiing is de duinrel dan niet meer te zien en dreigt de waterloop te verstikken.

Om dat te voorkomen moet er twee maal per jaar gemaaid worden, waarbij het maaisel wordt afgevoerd. Hierdoor zal de oever verschromen, waardoor op den duur een lagere en meer interessante begroeiing zich kan ontwikkelen. Bovendien valt er door het bijhouden van de verruiging minder plantenafval in de duinrel, waardoor de doorstroming beter blijft.

De beekbegeleidende plantengroei kan gestimuleerd worden door plantensoorten aan te planten. Deze soorten kunnen uit bijvoorbeeld het Halve Maantje of vergelijkbare plaatsen (ernaast gelegen moerasbos, moerasdeel van Brouwerskolkpark) gehaald worden. Overleg met de provincie is hier op zijn plaats, omdat het in een aantal gevallen over beschermde soorten gaat.

9. Aanleg broedplaats IJsvogel

Langs de duinrand zijn IJsvogels gezien, maar er zijn weinig broedplaatsen. Een IJsvogel heeft een steilwand nodig om te broeden. Een kluit van een omgetrokken boom kan daar voor dienst doen. Deze steilwand moet wel in de buurt van stromend water zijn. Daarom moet een dergelijke boom omgetrokken worden nabij de pas herstelde duinrel en het meertje van Caprera.

Inmiddels is er in 2005 op de overgang tussen weiland en moerasbos, grenzend aan het meertje van Caprera een broedplaats aangelegd voor IJsvogels. Op dit moment is nog onbekend of de vogels daar gebruik van maken.

10. Beheer weiland bij het meertje van Caprera

Het beheer van het grasland moet gericht zijn op het ontwikkelen van soortenrijk grasland. Voor het beste resultaat zou in gebruik nemen als hooiland het beste resultaat geven. Een tweede optie (second best) is begrazing door vee, bij voorkeur koeien. Bij deze vorm van beheer zullen plantensoorten wel tot ontwikkeling kunnen komen, maar door vraat minder tot bloei komen. Dat is geen probleem voor de natuur, maar de visuele beleving is anders. Daar staat tegenover, dat de aanwezigheid van vee bijdraagt tot een positieve beleving van het grasland. De begrazing van het weiland staat dus in dienst van de natuurontwikkeling en de visuele beleving. Dat betekent dat de hoeveelheid vee afgestemd moet worden op het te bereiken resultaat (soortenrijk schraal grasland)

Te veel vee vertrapt de vegetatie en de juist de zeldzame plantensoorten zullen dan niet tot ontwikkeling komen of verdwijnen uit het grasland. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij (LNV) adviseert op schrale zandgronden 1 stuks GVE (rond of paard) per ha. veebezetting voor natuurgraslanden bij seizoensbegrazing (mei tot oktober). De oppervlakte van het grasland is 6 ha. Er kunnen in de weilanden van Caprera dus 6 stuks volwassen runderen worden in geschaard bij begrazing het hele seizoen van mei tot oktober. De bezetting met alleen jongvee kan iets hoger zijn (ca. 8 stuks). De huidige gebruiker schaaft periodiek in het seizoen een groter aantal stuks vee in (ca. 15 stuks). Dit is het zogenoemde mozaïkbegrazing vergelijkbaar met een kudde, die rondtrekt door een groot gebied, waarbij periodiek door een relatief groot aantal dieren intensief gegraasd wordt op één locatie.

Het is daarbij niet de bedoeling dat het grasland bemest wordt, omdat bemesting de ontwikkeling van bijzondere plantensoorten onmogelijk maakt. Bij bemesting zullen gewone soorten de bijzondere soorten overwoekeren.

De huidige gebruiker rijdt alleen lekwater van de mesthoop uit over het land. Er wordt niet bemest met kunstmest. Hiermee wordt het grasland niet overbelast met mest en kan zich een min of meer natuurlijke begroeiing ontwikkelen.

Het inscharen van vee is dus een beheersmaatregel om soortenrijk grasland te behouden of te krijgen. Het doel is niet om maximaal rendement per ha. voor de veehouder te halen.

11. Beheer meertje van Caprera

Als er weinig vee in het grasland staat zal de oever van het meertje nauwelijks vertrapt worden. Er is dan geen hek nodig om de oeverbegroeiing te beschermen. Het vee zal op een vaste plaats drinken, als dat voor hen een goed bereikbare plaats is. Op dit moment gebruiken de koeien de duinrel tussen het meertje en de Brederodelaan en de zuidoever van het meertje als drinkplaats.

Het schonen van het meertje is vastgesteld in het baggerplan voor 2011.

De kosten voor alleen baggeren 1x/10 jaar zijn begroot in het baggerplan van 2001.

Er wordt gerekend op 15.000 m². De kosten voor baggeren zonder afvoeren zijn € 4,45/m² (totaal € 67.000,-) en voor baggeren met afvoeren € 38,47/m².

De baggerkosten zijn één keer in de 10 jaar, dus per jaar moet 1/10 deel begroot worden.

Gezien de natuurwaarde van het meertje is gefaseerd schonen aan te raden in verband met het behoud van de in het water levende dieren. Die kunnen bij gefaseerd schonen een goed heenkomen zoeken en zo beter overleven. Gefaseerd schonen betekent dat niet het hele water in één keer geschoond wordt, maar de ene helft minstens een jaar later dan de andere helft. Uiteraard zijn de kosten van het baggeren dan hoger.

Tijdens het baggeren kan meteen het puin in de oostelijke oever worden afgevoerd.

12. Onderhoud banken, afvalbakken en hekken.

Een kapotte of verkeerd geplaatste bank of afvalbak maakt een onverzorgde indruk.

De plaatsing van de banken en afvalbakken wordt op dit moment nog niet bekeken.

De beste plaats van een bank kan ook in de loop van de jaren veranderen.

De banken en afvalbakken kunnen na een inventarisatie worden verwijderd of verplaatst.

De algemene criteria voor de plaats van banken en afvalbakken staat beschreven in het Algemene deel.

Foto 16. Het hek langs de hockeyvelden vertoont gaten.

Rondom Caprera staat een hek i.v.m. de betaalde toegang en de voorstellingen in het theater. Het hek langs de kant van de duinen is in 2005 vernieuwd door de beheerder van de duinen (PWN) i.v.m. het begrazingsproject in de duinen. Het hek aan de kant van het Kopje van Bloemendaal is ongeveer 12 jaar oud en in goede staat. Het hek aan de kant van de hockeyvelden is in slechte staat (foto 16). Er zitten ook enkele gaten in (sluiproutes ?). Dit hek moet worden vernieuwd.

BIJLAGE 1
PLANTENSOORTEN CAPRERA
 181 soorten

<i>Nederlandse naam</i>	<i>Latijnse naam</i>
Aarvederkruid	Myriophyllum spicatum
Acacia	Robinia pseudo-acacia
Akkerdistel	Cirsium arvense
Akkerkers	Rorippa sylvestris
Akkerkool	Lapsana communis
Alpenbes	Ribes alpina cf.
Amerikaanse eik	Quercus rubra
Balsumpopulier	Populus giliadensis
Beekpunge	Veronica beccabunga
Bereklaauw	Heracleum sphondylium
Beuk	Fagus sylvatica
Biezeknoppen	Juncus conglomerata
Bijvoet	Artemisia vulgaris
Bitterkruid	Picris hieracioides
Bitterzoet	Solanum dulcamara
Blaartrekkende boterbloem	Ranunculus sceleratus
Bosaardbei	Fragaria vesca
Bosandoorn	Stachus sylvatica
Bosrank	Clematis vit-alba
Bosveldkers	Cardamine flexuosa
Boswilg	Salix caprea
Brandnetel	Urtica dioica
Brede waterpest	Elodea canadensis
Breedbladige weegbree	Plantago media
Buxus	Buxus sempervirens
Canadese fijnstraal	Erigeron canadensis
Dagkoekoeksbloem	Silene dioica
Dauwbraam	Rubus caesius
Duindoorn	Hippophaë rhamnoides
Duinriet	Calamagrostis epigejos
Duinroos	Rosa pimpinellifolia
Duinsalomonszegel	Polygonatum odoratum
Duizendblad	Achillea millefolia
Eenstijlige meidoorn	Crataegus momogyna
Egelantier	Rosa rubiginosa
Eikvaren	Polypodium vulgare
Engels raaigras	Lolium perenne
Es	Fraxinus excelsior
Esdoorn	Acer pseudoplatanus
Fakkelgras	Koeleria macrantha
Fluitenkruid	Anthriscus sylvestris
Geknikte vossestaart	Alopecurus geniculatus

Gele dovenetel	Lamium galeobdolon
Gele lis	Iris pseudacorus
Gele plomp	Nuphar lutea
Gewone engelwortel	Angelica sylvestris
Gewone klaproos	Papaver rhoeas
Gewone klit	Arctium pubens
Gewone raket	Systembrium officinale
Gewone veldbies	Luzula campestris
Gewone waterbies	Eleocharis palustris
Gewoon nagelkruid	Geum urbanum
Glad walstroo	Galium mollugo
Groot hoefblad	Petasites hybrydes
Groot springzaad	Impatiens noli-tangere
Grote lisdodde	Typha latifolia
Grote/Middelste teunisbloem	Oenothera erythrosepala x biennis
Grove den	Pinus sylvestris
Harig wilgenroosje	Epilobium hirsutum
Hazelaar	Corylus avellana
Hazenpootje	Trifolium arvense
Heggedoornzaad	Torilis japonica
Heggerank	Bryonia dioica
Helm	Ammophila arenaria
Hemelsleutel	Sedum telephium
Hennepnetel	Galeopsis segetum
Herfstleeuwentand	Leontodon autumnalis
Hertshooi	Hypericum perforatum
Hondsdrif	Glechoma hederacea
Hondsroos	Rosa canina
Hondstong	Cynoglossum officinale
Hondsviooltje	Viola canina
Hop	Humulus lupulus
Hortensia	Hortensia spec.
Hulst	Ilex aquifolium
Jacobskruiskruid	Senecio jacobea var. nudus
Jasmijn	Philadelphus spec.
Jeneverbes	Juniperis communis
Kale jonker	Cirsium palustre
Kamperfoelie	Lonicera periclimenum
Kardinaalsmuts	Euonymus europaeus
Kleefkruid	Galium aparine
Klein hoefblad	Tussilago farfara
Klein springzaad	Impatiens parviflora
Kleinbloemig wilgenroosje	Epilobium parviflorum
Kleine klaver	Trifolium dubium
Kleine pimpernel	Sanguisorba minor
Klimop	Hedera helix
Kluwenhoornbloem	Cerastium conglomerate
Knopig helmkruid	Scrophularia nodosa

Koninginnekruid	<i>Eupatorium cannabinum</i>
Kropaar	<i>Dactylus glomerata</i>
Kruipend struisgras	<i>Agrostis stolonifera</i>
Kruipende boterbloem	<i>Ranunculus repens</i>
Kruisbes	<i>Ribes uva-crispa</i>
Laurierwilg	<i>Salix petandra</i>
Lelietje-der-dalen	<i>Convallaria majalis</i>
Liesgras	<i>Glyceria maxima</i>
Lieievrouwebedstroo	<i>Galium odoratum</i>
Linde	<i>Tilia spec.</i>
Look-zonder-look	<i>Alliaria petiolata</i>
Mahonie	<i>Mahonia aquifolium</i>
Mannetjesvaren	<i>Dryopteris filix-mas</i>
Melganzevoet	<i>Chenopodium alba</i>
Melkdistel	<i>Sonchus arvensis</i>
Middelst helmkruid	<i>Scrophularia umbrosa ssp. neesii</i>
Moeraskers	<i>Rorippa palustris</i>
Moerasvergeet-mij-nietje	<i>Myosotis palustris</i>
Moeraszegge	<i>Carex acutiformis</i>
Muizenoor	<i>Hiëraceum pilosella</i>
Muurpeper	<i>Sedum acra</i>
Muursla	<i>Mycelis muralis</i>
Noordse rus	<i>Juncus arcticus</i>
Oostenrijkse den	<i>Pinus nigra nigra</i>
Paardebloem	<i>Taraxacum officinalis</i>
Paardekastanje	<i>Aesculus hippocastanum</i>
Paarse dovenetel	<i>Lamium purpurea</i>
Paddenrus	<i>Juncus subnodulosus</i>
Perzikkruid	<i>Polygonum persicaria</i>
Pijpbloem	<i>Aristolochia clematitis</i>
Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i>
Ratelpopulier	<i>Populus tremula</i>
Reigersbek	<i>Erodium cicutarium</i>
Rhododendron	<i>Rhododendron spec.</i>
Ridderzuring	<i>Rumex aquatica</i>
Riet	<i>Phragmites australis</i>
Rimpelroos	<i>Rosa rugosa</i>
Robbertskruid	<i>Geranium robertianum</i>
Rode klaver	<i>Trifolium pratense</i>
Rode sierkers	<i>Prunus spec.</i>
Rode water-ereprijs	<i>Veronica catenata</i>
Rood zwenkgras	<i>Festuca rubra</i>
Schaduwgras	<i>Poa nemoralis</i>
Schapengras	<i>Festuca ovina</i>
Schapezuring	<i>Rumex acetosella</i>
Schermhavikskruid	<i>Hiëraceum umbellatum</i>
Scherpe boterbloem	<i>Ranunculus acris</i>
Schietwilg	<i>Salix alba</i>

Slangenkruid	Echium vulgare
Smalbladige weegbree	Plantago lanceolata
Smalle stekelvaren	Dryopteris carthusiana
Smeerwortel	Symphytum officinale
Sneewbes	Symphoricarpus albus
Spaanse aak	Acer campestre
Speerdistel	Cirsium vulgare
Stalkaars	Verbascum densiflorum
Stinkende gouwe	Chelidonia majus
Straatgras	Poa annua
Tamme kastanje	Castanea sativa
Timothe gras	Phleum pratensis
Varkensgras	Polygonum aviculare
Veldbeemdgras	Poa pratense
Veldzuring	Rumex acetosa
Vlasleeuwenbek	Linaria vulgaris
Vlier	Sambucus nigra
Vogelkers	Prunus padus
Vogelmuur	Stellaria media
Vogelwikke	Vicia cracca
Watermunt	Mentha aquatica
Wilde asperge	Asperagus officinalis
Wilde liguster	Ligustrum vulgare
Wilde peen	Daucus carota
Witte abeel	Populus alba
Witte klaver	Trifolium repens
Witte waterlelie	Nymphaea alba
Wolfspoot	Lycopus europaeus
Zachte dravik	Bromus hordeaceus ssp. hordeaceus
Zachte haver	Avenula pubescens
Zachte ooievaarsbek	Geranium molle
Zachte wilbol	Holcus lanatus
Zandraket	Arabidopsis thaliana
Zeegroene rus	Juncus inflexus
Zeepkruid	Saponaria officinalis
Zenegroen	Ajuga reptans
Zevenblad	Aegopodium podagraria
Zilverschoon	Potentilla anserina
Zomereik	Quercus robur
Zuurbes	Berberis vulgaris
Zwaluw tong	Polygonum convolvulus
Zwarte els	Alnus glutinosa
Zwenkdravik	Bromus tectorum

Het meertje van Caprera en het weiland zijn niet geïnventariseerd.

De vroege soorten zijn niet gevonden, omdat er te laat in het jaar geïnventariseerd kon worden:

Anthriscus caucalis	Fijne kervel
---------------------	--------------

<i>Aira praecox</i>	Vroege haver
<i>Phleum arenaria</i>	Zanddoddegras
<i>Arenaria serpilifolia</i>	Zandmuur
<i>Viola riv./reich.</i>	Bosviooltje/Blauwsporig viooltje
<i>Vicia lathyroides</i>	Lathyruswikke
<i>Moehringia trinerva</i>	Drienerfmuur
<i>Ornithogalum umbellata</i>	Vogelmelk
<i>Allium spec.</i>	Daslook, Kraailook en evt. Moeslook
<i>Corydalis solida</i>	Voorjaarshelmbloem
<i>Scilla non-scripta</i>	Wilde hyacint
<i>Crocus spec.</i>	Krokus
<i>Cerastium semidecandrum</i>	Zandhoornbloem
<i>Saxifraga tridactylites</i>	Kandelaartje
<i>Inula conyza</i>	Donderkruid

Deze soorten zijn wel bij de voorjaarsinventarisatie van de Provincie Noord-Holland uit 1982 gevonden.